

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

2. In Missa offerri verum Sacrificium à Christo institutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

ex diuina institutione hoc significare : sicut etiam sacrificium Eucharisticum ex publica Christi institutione accepit hanc significationem.

Dices; voluntas sola Christi, quando non erat nota hominibus; non videtur sufficiens, vt constitueret illam actionem in ratione signi: non enim poterat illa actio significare, si homines nesciebant, fuisse assumptam ad significandum, & tamen adhuc erat verum sacrificium mors Christi, licet illa significatio ignoretur: ergo mors Martyrum potuit esse verum sacrificium, licet non esset publice assumpta ad significandum. Respondetur negando maiorem; quia signum de quo loquimur, sufficienter constituitur in ratione signi per ipsam institutionem auctoritate publica factam, antequam aliis pateat. Nam Adamus imponens nomina cunctis animalibus, antequam formaretur Euæ; ipso fecit, illas voces esse iam signa illarum rerum: nam statim adiungit Scriptura: *Appellauitque Adam nominibus suis cuncta animalia, & uniuersa volatilia caeli.* Non ergo pendebat à noticia aliorum hominum nomen *leontis*, vt significaret leonem, sed à sola institutione Adam, qui erat caput, & princeps reipublice humanae, & ideo in se censebatur habere hominum voluntates ad instituenda signa; & gubernationem totius generis humani. Sic etiam Christus princeps Ecclesiae in se habebat eminenter voluntates totius reipublice ad instituenda signa; & sacrificia auctoritate publica, quorum institutio etiam antequam veniret in aliorum notitiam, iam erat legitime facta, non priuati, sed auctoritate legitima, & publica residere in Christo, & in capite; quæ auctoritas neque erat in martyribus, nec si esset, vellent illa vt ad instituendam suam mortem in signum legitimum; quia talis institutio esset contra preceptum Dei.

Hinc etiam est, aliqua fortasse fuisse apud Ethnicos sacrificia, quæ à priuata auctoritate initium habuerunt; sed tamen illa vel initio non fuerunt proprie sacrificia, donec paulatim introducta, per vsum, & consuetudinem accepta fuerunt à populo: vel si à principio habuerunt vim sacrificij, id fuit ex eo, quod tantam habebant affinitatem cum aliis sacrificijs iam institutis, vt in ipsis quasi in radice viderentur iam instituta ad significandum. Quod videmus quotidie in vocibus ipsis contingere: nam sæpe voces de nouo à priuatis introducuntur, vel probante eas paulatim populi vsum, & dante illis vim ad significandum: vel quia deriuantur ab aliis, in quarum significatione, quasi implicite continebatur significatio alterius vocis vicina; vt contingit in voce *transsubstantiatio*, quæ licet fuerit noua, sed tamen in significatione aliarum vocum, scilicet *trans*, & *substantia*: continebatur quasi implicite significatio huius vocis nouæ. Et hoc sufficiat de sacrificio in cõmuni; vt iam in particulari de essentia sacrificij Eucharistici videamus.

SECTIO II.

In Missa offerri verum sacrificium à Christo institutum.

17.
De nomine
Missa.

DE nomine *Missæ* variæ solent assignari etymologia: quidam absque fundamento vocem Græcam esse volunt; alij Hebraicam *Missæ* seu, *Mizab*, hoc est, obligationem. Alij verius dicunt, esse vocem Latinam, quasi *missionem*: vt Tertullianus lib. 4. contra Marcionem cap. 18. & Cyprianus lib. de bono Patientie; & epist. 10. dixerunt, remissa, pro remissione. Cur autem hoc sacrificium appelletur *missio*, aliqui dicunt, quia per Sacerdotem populus mittit ad

Deum sua desideria, & hostiam salutiferam; & ita in fine dicitur: *Ite missa est*, scilicet obligatio ad Deum. Alij dicunt, quia in hoc sacrificio mittitur Filius Dei, vt sit nobilium. Alij melius dicunt, quia finito Symbolo dimittebantur Catechumeni; & finito toto Sacrificio, dimittebantur fideles; quod consonat moribus Sacerdotum Gentilium, qui perado Sacrificio, dicebant: *licet*, hoc est, ire licet; vt refert Plutarchus, & Seruius 6. *Æneidos*; & videre licet Calepinum verbo *licet*; sicut etiam Græcorum Sacrificuli Græcos sequuti, finito sacrificio, dicebant: *λαοις ἀφ' οὗτος* id est, *populus missio*, vt notat Beroaldus in Apuleium lib. 1. 1. de asino aureo. Et in eodem sensu Chrysostomus Missam vocat à *missio* id est, solutionem, quia populus soluebatur: & Cassianus lib. 3. cap. 7. & S. Benedictus in Reg. cap. 17. *Missam* solumunt pro fine, & terminatione alicuius rei. Quia ergo in Missa bis missio fiebat scilicet Catechumenorum dicto Euangelio, & concione; & postea altera omnium in fine Missæ, quæ, priore iam ommissa, adhuc retinebatur, dum dicitur, *Ite, missa est*; ideo dici solet, in Missarum solemniam, quia in vno sacrificio duæ missæ, seu missiones fiebat; de quo videri potest Couar. 4. *variaturum* cap. 22. Lindanus 4. *Panul.* cap. 37. Torrensis 3. *Confess.* August. cap. 17. *Missam* solumunt *prestatione in Liturgiam* cap. 4.

Hæc de voce: de re autem ipsa, grauissima fuit contra hereticos nostri temporis controuersia, qui primi omnium contra id, quod omnibus sæculis vniuersi Catholici tenuerunt, & prædicarunt, ausi sunt negare, in Missa offerri verum, & proprium sacrificium Deo; sed dicitur vocari improprie, & lato modo sacrificium, sicut omnia opera bona appellari etiam possunt sacrificia, & holocausta Deo gratissima. Contra quos dogma hoc definitum rursus est in Concilio Tridentino sess. 22. & doctæ, ac eruditæ pugnarunt in controuersia: Catholici, qui latissime huius dogmatis veritatem comprobauerunt: & videri possunt Bellarm. lib. 1. de Missa; & Valentia in præfati disp. 6. quibus fere nihil addendum occurrit: indicabimus breuiter potissima capita, ex quibus hoc dogma solet probari.

Primo ex Scriptura: *Malach. 2. vbi* de hoc Sacrificio varicinium habetur, vt indicat Tridentinum vbi supra: *Non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum, & munus non suscipiam de manibus vestris: ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus; & in omni loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda.* Daniel 12. vbi prædicitur, quod tempore Antichristi auferetur iuge sacrificium. Item ad Hebr. 7. Christus dicitur Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech: cum ergo hic sacrificium obulerit ex panis & vino, debuit Christus simile sacrificium offerre. Act. 13. *Ministrantibus illis Domino, & ieiunantibus vbi ministrare Domino, Græce λειτουργία sacrificare*, significat. Ad Hebr. 13. *Habemus altare, de quo edere non habent facultatem, qui tabernaculo deseruiunt.* Et 1. ad Corinth. 10. *Non potestis mensam demoniorum accipere, & mensam demoniorum: vbi mensamini participes esse, & mensam demoniorum: in quo illis sacrificabatur; & opponitur mensa, hoc est, altari nostrorum altare autem non est, nisi in ordine ad sacrificium.* Verba etiam, quibus Christus hoc sacrificium instituit *hoc facite*, idem significant, cum tam in sacris, quam in profanis, *facere* idem sit ac sacrificare.

Secundo ex Patribus ab initio nascentis Ecclesie id testantibus; quorum verba, & loca late videri possunt apud predictos Auctores. Tertio ex Conciliis, Nizem. 1. can. 23. Laodicæno can. 19. & 38. Tolet. 1. can. 5. Antioch. c. 8. Brachar 3. can. 1. Lateran. relato

relato in cap. Firmiter de summa Trinitate. Constantien. in Bulla Martini V. post ultimam sess. & clarius in Trid. sess. 22. cap. 1. & 2. can. 1. & 2.

21. Quarto, ratione; quia in Ecclesia Christi sunt de facto sacerdotes, ut constat ex Patribus, qui liberos integros ediderunt de honore nostri Sacerdotij: Sacerdos autem non est, nisi in ordine ad sacrificium offerendum. Item, quia non posset absque imperfectionis nota grauissima, carere Ecclesia Christi sacrificio aliquo, & cultu illo, quo nulla unquam barbara gens caruit, ad colendum verum Deum, vel fictos, quos sibi venerandos assumeret. Denique, quia nulla potest assignari indecentia in hoc supremo cultu; quem aliunde lex ipsa natura dicitur Deo deferendum: quod enim fiat per actionem sensibilem, non obstat quod sacramenta etiam, quibus potissime colitur Deus, sint signa sensibilia.

22. Accedit vltimo, traditio perpetua Ecclesie ab Apostolorum tempore, quae Missam semper hoc ritu celebravit, scilicet protestando, quod in ipsa offeratur sacrificium Deo, ut constat ex omnibus Liturgiis Graecis, Hebraeis, Syris, Chaldeis, Latinis, & aliis omnibus in quibus nihil aliud nisi oblatio, applicatio, commemoratio sacrificij inuenitur: quare vel fatendum est, Ecclesiam totam in hoc puncto ab initio errasse turpissime, vel concedendum verum & proprium sacrificium Deo offerri, dum Missa celebratur.

23. Videamus nunc breuiter potissima fundamenta haereticorum. Primum est, quia ex Euangelio, aut verbis Christi non habetur, quod obtulerit sacrificium, sed quod dederit Apostolis corpus, & sanguinem suum. Respondetur, licet id non habetur expresse ex verbis Christi, haberi tamen implicite in illo verbo, *facite*, & clarius ex aliis locis Scripturae, adiuncta denique perpetua Ecclesiae traditione ab ipsis Apostolis deriuata offerendi sacrificium in Missa; non potest dubitari, quin id intenderit Christus. Et certe minus posset ex facto Christi, vel Evangelica historia colligi, ipsum in cruce sacrificium obtulisse, quam in cena: nam actio illa consecrandi panem, & vinum cum tali ritu ex se apparebat sacra; mors autem nihil tale praese ferebat; & tamen haeretici non negant, ibi interuenisse verum, & proprium sacrificium.

24. Secundo arguunt: si Missa est sacrificium, quia est commemoratio sacrificij cruenti; ergo festum etiam Natiuitatis est natiuitas propria, quia est commemoratio natiuitatis. Negatur sequela: neque enim ideo solum Missa est sacrificium, quia est commemoratio sacrificij hoc enim etiam fit in Vesperis, vel officio Diuino; sed quia simul est oblatio nouacum ceteris requisitis ad essentiam sacrificij, ut infra videbimus.

25. Tertio, Eucharistia est sacramentum, ergo non est sacrificium, quia sacramentum tenet se ex parte Dei, qui per illud significat: sacrificium tenet se ex parte nostra, qui per illud significamus nostram reuerentiam internam. Respondetur negando consequentiam: potest enim idem esse signum Dei & nostrum: sic Circumcisio erat signum, quo circumcisus significabat suam fidem Christi venturi, & quo Deus significabat etiam Christum a se mittendum, & gratiam, si quae dabatur in illo sacramento.

26. Quarto, quia Eucharistia est testamentum, ergo non est sacrificium: nam per testamentum testator largitur; per sacrificium pos offerimus aliquid Deo. Negatur etiam consequentia: sacrificare enim non est aliquid ita offerre Deo, ut ponamus in eius dominio id, quod antea erat nostrum, sed est per immutationem alicuius rei protestari, Deum esse auctorem vitae, & mortis nostrae. Possimus autem si-

P. Joann. de Lugo, de Sacramentis.

mul accipere à Deo victimam, quam ei offeramus: sicut si aliquis mihi non habenti ouem propriam, permitteret sacrificare eius ouem; tunc ego simul acciperem ouem, & offerrem. Sic Deus nobis victimam non habentibus idoneam, concedit sacrificare eius Filium, quem simul accipimus à Deo, & eidem in sacrificium offerimus, quatenus per immutationem victimae protestamur cultum Dei, ut auctoris vitae, & mortis. Non repugnat ergo ex hoc capite, quod esset simul testamentum, & sacrificium: alias tamen solutiones huius argumenti vide apud Suarez. sess. 2. in fine, & Coninch in praesenti, n. 67. & seqq.

26. Quinto, si Missa est sacrificium representatiuum passionis Christi; ergo non offerimus, quomodo Christus obtulit: nam ipse in cena obtulit se commemorando passionem futuram; nos offerimus commemorando praeteritam. Respondetur, etiam si non sit sacrificium, restat eadem difficultas, nam ut sacramentum etiam debet celebrari in memoriam passionis, iuxta illud Pauli: *Quotiescumque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitur.* Fatendum ergo est, nos facere, quod Christus fecit commemorando mortem eius praeteritam, quam ipse representauit futuram; imo si nos representaremus nunc futuram, non faceremus, quod ipse fecit: nam ipse representauit proximam futuram, nos autem significaremus longe futuram à cena, si nunc significaremus adhuc futuram: Sicut ergo nos credimus idem, quod crediderunt & praedixerunt Prophetae, licet ipsi crediderint Christum passurum, & nos credamus iam passum: sic facimus quod Christus fecit, representando mortem eius praeteritam, quam ipse representauit futuram.

27. Sexto, quia sacrificium fit per mactationem, & immutationem victimae, nihil autem tale fit circa Christum in Missa. Ad hoc argumentum constabit infra sess. 5. explicando, quomodo in Missa reperitur vera definitio sacrificij.

28. Septimo, quia derogatur passioni Christi, & sacrificio cruento crucis, si aliis sacrificiis toties repetitis prosterimus illius insufficientiam. Respondetur, idem argumentum fieri potest contra Sacramenta: sicut ergo haec non derogant passioni Christi, quia per sacramenta Christus non satisfacit, aut meretur, sed applicat merita, & satisfactionem suam praeteritam, quae quidem ex se sufficiunt, sed debent applicari per causas particulares: sic sacrificium Missae non fit, ut suppleat imbecillitatem passionis, nec ut Christus nunc mereatur, vel satisfaciatur, sed ut per illud applicetur virtus, & satisfactio passionis Christi.

29. Octauo, quia Christus in cena per illud sacrificium consecrasset redemptionem nostram: superfluum ergo fuit sacrificium cruentum. Respondetur, idem argumentum fieri posse de omnibus meritis, quae Christus habuit ante passionem: sicut ergo noluit redemptionem nostram dari, nisi omnia merita consummarentur per passionem; sic noluit, sacrificio illo in cruento eam obtinere, nisi prout coniuncto cum sacrificio cruento offerendo in cruce.

30. Nono arguunt ex Paulo ad Hebr. 7. ubi efficaciam sacrificij cruenti Christi probat ex eo, quod non habeat necesse quotidie offerre sicut Sacerdotes antiqui: *Qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum Sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi: hoc enim fecit semel seipsum offerendo.* Non ergo restat aliud sacrificium post oblationem cruentam in cruce factam. Simile argumentum desumi potest ex eodem Paulo cap. 10. eiusdem Epistolae, ubi eandem comparationem prosequitur his verbis:

S s 2 E f

illos solos esse Sacerdotes, nec vllum alium posse in Ecclesia offerre Sacrificium præter illos; & adhuc liberum sit Ecclesiae, alia sacrificia instituire, quæ non ab aliis, sed ab illis, qui iam Sacerdotes à Christo instituti sunt, offerri possint. Sed contra hoc est; quia Christus non instituit, vel ordinavit suos Sacerdotes ad omnia sacrificia offerenda, sed ad vnum determinate, dum dixit: *Hoc facite*, &c. & ad hoc idem Sacrificium ordinantur de facto, dum illis dicitur: *Accipe potestatem Missæ celebrandi*, &c. Ergo Ecclesia debebat postea eos ordinare, & consecrare ad alia sacrificia offerenda; alioquin non haberent potestatem ad illa: neque enim potest esse dubium, quod de iure natura aliquis possit constitui publica auctoritate Sacerdos ad aliqua sacrificia, & non ad alia; quia cum totum hoc pendat ex institutione, qua ille constituitur quasi Legatus publicus populi ad Deum, potest institui, vt fungatur illo munere per tale sacrificium, & non per aliud: & ita de facto ordinati sunt à Christo Sacerdotes Evangelici, cum solum dederit eis potestatem ad tale Sacrificium corporis, & sanguinis sui tali ritu offerendum. Deberent ergo per novam ordinationem ab Ecclesia accipere potestatem offerendi alia sacrificia, si alia instituerentur. Hoc autem non potest consequenter concedi: quia si ex eo, quod Christus constituit illos Sacerdos, colligimus, noluisse, quod sint alij Sacerdotes in Ecclesia præter suos; ergo ex eo, quod constituit, & ordinavit eos ad tale Sacrificium, colligi etiam debet, noluisse ipsum, quod esset alia ordinatio Sacerdotalis, qua fierent Sacerdotes, & ordinarentur ad alia sacrificia præter illud. Cur enim ex illa ordinatione colligimus magis, noluisse ipsum alios Sacerdotes, quam illud Sacerdotium præter illud? Rationes autem, & congruentias, quæ ad hoc ita volendum fuerunt, vide apud Suarez loco citato.

SECTIO III.

Quo pacto reperitur in Missa vera ratio Sacrificij. Referuntur variae sententiae.

37. Difficultas oritur ex dictis sect. 1. Cum enim Sacrificium sit consecratio, & oblatio, quæ sit per destructionem alicuius rei, non apparet, quid in Missa sacrificetur, nisi fortasse substantia panis, & vini, quæ per conversionem destruitur; illud autem esset ignobile sacrificium, & dignitatem Christianæ Ecclesie non consentaneum.

Variae sunt in hac questione sententiae. Prima docet, oblationem vocalem pertinere ad essentiam huius sacrificij; est autem duplex eiusmodi oblatio; vna fit ante consecrationem, altera post consecrationem; quia sacrificium est essentialiter oblatio, & species oblationis; ergo non potest intelligi sine oblatione; ergo ubi proprie offertur, ibi sacrificatur. Pro hac sententia assertur P. Vasq. disp. 222. c. 1. Scotum: & Gabrielem. Alij etiam solent citari: sed fortasse in alio sensu loquuntur.

38. Hac sententia communiter reiiicitur, & merito; quia Sacrificium non tam in verbis quàm in actione aliqua consistit: nam cum Abraham sacrificabat filium suum, nihil certe scimus eum loqui voluisse, sed solum occidere filiū, & comburere; non ergo potest per vocalem illam oblationem fieri verum sacrificium. Explicatur sane melius oblatio illa, & sacrificatio atque offerentis animus per verba, atque adeo conducunt verba illa ad claritatem, & perspicuitatem (vt ita dicam) Sacrificij, non tamen ad essentiam: sicut neque etiam oblatio incensi indiget.

P. Ioan. de Lugo, de Sacramentis.

verbis aliquibus, vt ritè fiat; satis enim erit, illud realiter cremare sine vlla verborum prolatione, per quod patet ad fundamentum illius sententiae: concedimus enim, sacrificium esse essentialiter oblationem, negamus tamen, oblationem debere necessario fieri per verba, imo oblatio sacrificij debet necessario fieri per aliquam aliam realem actionem diuersam à verbis.

Secunda sententia docet, fractionem pertinere ad essentiam huius Sacrificij. Ita Canus lib. 12. de locis Theolog. cap. 13. Probatur, quia illa est fractio mystica, & non ad distributionem Sacramenti facta; illa significat optime Christi mortem, sicut per mixturem corporis, & sanguinis significatur eius resurrectio. Item hoc ipsum videntur significare verba Christi: *Hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur*, hoc est, frangitur; vt ex textu Greco deduci videtur; vt notauit P. Vasquez ubi supra, n. 11. ibi autem videtur significari immolatio, quæ pro Apostolis fiebat.

Hac etiam sententia communiter reiiicitur; primo, quia, licet illa ceremonia mystica sit, & visitata, non tamen vniuersaliter. Nam in Liturgia Basilij non fit mentio fractionis. Ita Suarez dicta sect. 3. §. Tertio dicendum. Sed nescio, quo fundamento id de Liturgia Basilij asserit, in qua clarissime inuenimus, hostiam consecratam frangi à Sacerdote, eisdem fere verbis, quibus nos vtimur in fractione; vt videre est in eadem Liturgia tom. 4. Biblioth. sacrae, vel tom. 6. in editione Parisiensi, anni 1610. Neque ego aliquam adhuc Liturgiam vidi, ubi fractio non præcipiatur. Melius probari potest ex vsu Ecclesie Latinae, in qua si hostia consecrata ante fractionem ceciderit in calicem, non frangitur, vt habetur in Missali Romano; non est autem verisimile, quod omitteretur vllò casu fractio, si pertineret ad essentiam sacrificij. Deinde sanguis non minus sacrificatur, quam corpus, & tamen species vini non diuiduntur, sed sumuntur; ergo fractio hostiae non est necessaria ad sacrificium corporis: est ergo illa fractio mystica, sicut etiam mixtio cum sanguine, sed non essentialis; sicut aliae multae actiones mysticae sunt in Missa, quæ non sunt essentialiter requiritæ, sed ab Ecclesia introductæ ad significanda aliqua mysteria. Restant duæ sententiae magis communes, & verisimiles, quarum præcipua fundamenta, & probabilitatem proponemus, vt postea inter vtramque facilius possimus aliquod ferre iudicium.

Tertia ergo sententia satis communis docet, essentiam huius sacrificij reperiri in consecratione: reliqua omnia non pertinere ad essentiam. Hanc tenet innumeri, quos referunt, & sequuntur Suar. & Vasq. ubi supra Card. Bellarm. Less. de Institut. & iure lib. 2. c. 38. dub. 2. & lib. 10. de perfectionib. diuin. c. 13. Seb. Perez de Euchar. c. 11. & fere omnes Recētiore. Fundatur præcipue testimoniis multorum Patrum, quorum potissima hæc sūt. Greg. 4. Dialog. c. 36. sic ait: *Quis fidelium habere dubium possit, in ipsa immolationis hora ad sacerdotis voces caelos aperiri; in illo Iesu Christi mysterio Angelorum choros adesse; sumis ima sociari, terrena caelestibus iungi, vni quoque ex visibilibus atque invisibilibus fieri*. Vocat immolationis horam quando verba proferuntur, & fit consecratio: dicit enim id fieri ad sacerdotis voces Irenæus lib. 4. contra Hæreses. c. 32. n. 7. de Christo sic ait: *sed & suis discipulis dans consilium, primitias Deo offerre ex suis creaturis, non quasi indigenti, sed vt ipsi nec infructuosi, nec ingrati sint, eum, qui ex creatura panis est, accipit, & gratias egis dicit*. Hoc est corpus meum: & calicem similiter, qui est ex ea creatura, quæ est secundum nos suum sanguinem concessus est; & non testamenti noua docuit oblationem.

Ss 3 Greg.

39. Secunda sententia.

40. Hac etiam communiter reiiicitur.

41. Tertia sententia. Suarez. Vasquez. Bellarm. Lessius. Perez. Fundatur in testimoniis PP. Gregor.

42. Irenæus.